

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στην πρόταση νόμου «Μείωση της κρατικής χρηματοδότησης στα πολιτικά κόμματα και ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Επί της Αρχής

Με την παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία των Ανεξάρτητων Βουλευτών κ.κ Μανούσου Γεώργιου, Δημητροκάλλη Ιωάννη, Κωνσταντίνου Φλώρου και Βαλτογιάννη Διονυσίου θεσμοθετείται η μείωση της κρατικής χρηματοδότησης στα πολιτικά κόμματα, ενισχύεται το αίσθημα δικαιοσύνης και διαφάνειας στους πολίτες ενώ εξοικονομούνται πόροι που μπορούν να διατεθούν για κοινωφελές έργο, μια συνταγματική υποχρέωση άλλωστε της πολιτείας, ιδίως προς τις ευάλωτες κοινωνικά ομάδες όπως είναι οι άνθρωποι με αναπηρία και οι πολύτεκνοι.

Η κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων είναι θεσμικά κατοχυρωμένη στην παρ. 2 του άρθρου 29 του Συντάγματος. Ωστόσο, ο όρος «οικονομική ενίσχυση» υποδηλώνει την επικουρική στήριξη των κομμάτων και όχι τη συνολική τους εξάρτηση από κρατικούς πόρους. Τα κόμματα οφείλουν να βασίζονται πρωτίστως στους ίδιους πόρους τους, ενισχύοντας τη συμμετοχή των μελών τους και τη διαφάνεια στη λειτουργία τους. Δυστυχώς, υπάρχουν πάρα πολλά παραδείγματα με οικονομικές ατασθαλίες και διασπάθιση δημόσιου χρήματος από στελέχη πολιτικών κομμάτων, ενώ το Ελληνικό δημόσιο συνεχίζει να βγαίνει ζημιωμένο, όταν μόνο τα χρέη της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ αγγίζουν το ένα (1) δισεκατομμύριο ευρώ και δεν προβλέπεται στο άμεσο μέλλον η αποπληρωμή τους.

Η οικονομική κρίση που έπληξε τη χώρα από το 2009 ανέδειξε την ανάγκη εξορθολογισμού των δημοσίων δαπανών. Είναι προκλητικό να διατηρείται η κρατική χρηματοδότηση σε αυτά τα υψηλά επίπεδα, τη στιγμή που οι πολίτες υφίστανται υπερβολικές θυσίες με πολλούς από αυτούς να αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους λόγω της ακρίβειας και των πληθωριστικών πιέσεων.

Στην παρούσα πρόταση επίσης, νομοθετείται η άρση του ακατάσχετου που αφορά χρέη πολιτικών κομμάτων. Η διατήρηση του ακατάσχετου των τραπεζικών λογαριασμών για τα πολιτικά κόμματα που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές συνιστά

προνομιακή μεταχείριση, η οποία αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης όλων των πολιτών και οργανισμών. Η κατάργηση του ακατάσχετου αποκαθιστά τη δίκαιη εφαρμογή του νόμου ενώ αποτελεί και συνταγματική επιταγή βάση του Άρθρου 4, στο οποίο γίνεται ρητή αναφορά ότι όλοι οι Έλληνες είναι ίσοι ενώπιον του νόμου.

Παράλληλα, όλα τα κόμματα είναι υποχρεωμένα να δημοσιεύουν αναλυτικές οικονομικές καταστάσεις ανά τρίμηνο, με τις δαπάνες, τα έσοδα και τις υποχρεώσεις τους.

Η μείωση της χρηματοδότησης κατά 80% αναμένεται να εξοικονομήσει πάνω από 5 εκατομμύρια ευρώ ετησίως. Τα ποσά αυτά μπορούν να αξιοποιηθούν για τη χρηματοδότηση κοινωνικών και αναπτυξιακών δράσεων.

Συγκεκριμένα, το 2023, η συνολική κρατική χρηματοδότηση προς τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα ανήλθε σε περίπου 9.950.000 ευρώ.

Εφαρμόζοντας μείωση κατά 80%, η νέα συνολική χρηματοδότηση θα διαμορφωνόταν ως εξής:

- Νέα συνολική χρηματοδότηση: $20\% \times 9.950.000 = 1.990.000$ ευρώ
- Εξοικονόμηση: $9.950.000 - 1.990.000 = 7.960.000$ ευρώ

Επομένως, με μείωση της κρατικής χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων κατά 80% το 2023, θα εξοικονομούνταν περίπου 7,96 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Ακολουθεί πίνακας με την κατανομή της τακτικής κρατικής χρηματοδότησης και της χρηματοδότησης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα και συνασπισμούς κομμάτων για το έτος 2023:

Κόμμα/Συνασπισμός	Τακτική Χρηματοδότηση (€)	Ερευνητική & Επιμορφωτική Χρηματοδότηση (€)	Συνολική Χρηματοδότηση
Νέα Δημοκρατία (ΝΔ)	1.879.919,75	375.983,95	2.255.903,70
Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ)	1.517.516,60	303.503,32	1.821.019,92
Κίνημα Αλλαγής (ΚΙΝΑΛ)	498.272,26	99.654,45	597.926,71
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ)	376.586,81	75.317,37	451.904,18
Ελληνική Λύση	307.018,29	61.403,66	368.421,95
ΜΕΡΑ25	254.019,62	50.803,92	304.823,54
Λαϊκός Σύνδεσμος - Χρυσή Αυγή	104.166,67	20.833,33	125.000,00
Ποτάμι	31.250,00	6.250,00	37.500,00

Επιπλέον, για τις βουλευτικές εκλογές της 21ης Μαΐου 2023, κατανεμήθηκε το 50%+10% της εκλογικής χρηματοδότησης, συνολικού ποσού 2.909.759,40 ευρώ, ως εξής:

Κόμμα/Συνασπισμός	Εκλογική Χρηματοδότηση (€)
Νέα Δημοκρατία (ΝΔ)	1.267.548,94
Συνασπισμός Ριζοσπαστικής Αριστεράς (ΣΥΡΙΖΑ)	987.499,70
Κίνημα Αλλαγής (ΚΙΝΑΛ)	263.760,19
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (ΚΚΕ)	174.521,66
Ελληνική Λύση	124.643,97
ΜΕΡΑ25	91.784,94

Συνολικά η κρατική χρηματοδότηση προς τα πολιτικά κόμματα για το έτος 2023 ανήλθε σε περίπου 12.859.759,40 ευρώ.

Ομοίως και για το 2024 το ποσό εκτιμάται περίπου στα 6 εκατομμύρια ευρώ.

1. Υφιστάμενη Χρηματοδότηση:

Συνολικά ποσά: 6.000.000 ευρώ.

2. Ποσοστό Μείωσης:

Μείωση κατά 80% σημαίνει ότι το νέο ποσό χρηματοδότησης θα είναι το 20% του αρχικού.

3. Νέο Ποσό Χρηματοδότησης:

Νέο ποσό = $20\% \times 6.000.000 = 1.200.000$ ευρώ.

4. Ποσό που εξοικονομείται:

Αρχικό ποσό - Νέο ποσό = $6.000.000 - 1.200.000 = 4.800.000$ ευρώ.

Επομένως, μόνο για τα έτη 2023 και 2024, το Ελληνικό Δημόσιο θα μπορούσε να αποταμιεύσει πάνω από 14.000.000 ευρώ τα οποία θα χρησιμοποιούσε για την ανακούφιση αδύναμων κοινωνικά και οικονομικά ομάδων.

Σύμφωνα δε, με τα επίσημα στοιχεία του κράτους, αν η κρατική χρηματοδότηση των κομμάτων είχε μειωθεί κατά 80% από το 2010 και το πρώτο μνημόνιο μέχρι σήμερα, το Ελληνικό Δημόσιο θα είχε εξοικονομήσει 248.000.000 ευρώ.

Παράλληλα, η άρση του ακατάσχετου θα επιτρέψει στο κράτος να εισπράξει οφειλές από πολιτικά κόμματα, ενισχύοντας την οικονομική τους εξυγίανση, τη δημοσιονομική τάξη και την ισότητα ενώπιον του νόμου.

Τα πολιτικά κόμματα -αλλά και γενικότερα το ίδιο το πολιτικό σύστημα- οφείλουν να εξυπηρετούν την ελεύθερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος προβάλλοντας το αίσθημα δικαιοσύνης, διαφάνειας και λογοδοσίας στους ψηφοφόρους τους. Με το αίσθημα ατιμωρησίας που κυριαρχεί σήμερα, εντείνεται το χάσμα μεταξύ κρατικών θεσμών και πολιτών και δημιουργούνται κοινωνικές ανισότητες, με αποτέλεσμα την πλήρη απαξίωση και την αδιαφορία, που οδηγούν με την σειρά τους στα τεράστια ποσοστά αποχής από τις εκλογές.

Κατόπιν αυτού, κρίνεται επιβεβλημένη η ψήφιση της παρούσας πρότασης νόμου.

Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2025

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Γεώργιος Μανούσος

Ιωάννης Δημητροκάλλης

Κωνσταντίνος Φλώρος

Διονύσιος Βαλτογιάννης

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ***Μείωση της κρατικής χρηματοδότησης στα πολιτικά κόμματα και ενίσχυση της διαφάνειας και της λογοδοσίας*****Άρθρο 1****Σκοπός της Πρότασης Νόμου**

Ο σκοπός της παρούσας πρότασης είναι:

1. Η δραστική μείωση της κρατικής χρηματοδότησης των πολιτικών κομμάτων κατά 80%.
2. Η προώθηση της διαφάνειας και της λογοδοσίας στη διαχείριση των οικονομικών τους.
3. Η κατάργηση του ακατάσχετου των κρατικών επιχορηγήσεων για πολιτικά κόμματα που έχουν οφειλές προς τράπεζες ή το Δημόσιο.

Άρθρο 2**Μείωση της Κρατικής Χρηματοδότησης**

1. Η τακτική και έκτακτη κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων μειώνεται κατά 80% σε σχέση με το ύψος της προηγούμενης χρονιάς.
2. Η κατανομή της μειωμένης χρηματοδότησης γίνεται βάσει της κοινοβουλευτικής δύναμης και των έγκυρων ψήφων κάθε κόμματος στις τελευταίες εκλογές.

Άρθρο 3**Κατάργηση του Ακατάσχετου για Οφειλές**

1. Καταργείται το καθεστώς ακατάσχετου για τις κρατικές επιχορηγήσεις των πολιτικών κομμάτων.
2. Τα ποσά που λαμβάνουν τα πολιτικά κόμματα από την κρατική επιχορήγηση θα κατάσχονται για την αποπληρωμή ληξιπρόθεσμων οφειλών τους προς:
 - α. Τράπεζες.
 - β. Το Δημόσιο.
 - γ. Ασφαλιστικά ταμεία.

3. Το ποσοστό της κατάσχεσης ορίζεται στο 50% της ετήσιας επιχορήγησης, μέχρι την πλήρη εξόφληση των οφειλών.

4. Για τα κόμματα της κυβέρνησης και της αξιωματικής αντιπολίτευσης το ποσοστό κατάσχεσης ορίζεται στο 75%.

Άρθρο 4

Υποχρεώσεις Διαφάνειας και Εξωτερικής Χρηματοδότησης

1. Τα κόμματα υποχρεούνται να δημοσιεύουν αναλυτικό απολογισμό κάθε τρίμηνο, ο οποίος περιλαμβάνει:

α. Όλες τις πηγές χρηματοδότησης.

β. Τις δαπάνες και τα υπόλοιπα των οφειλών τους.

2. Εξωτερική χρηματοδότηση επιτρέπεται, με ανώτατο όριο 30.000 ευρώ ανά δωρητή ετησίως.

Άρθρο 5

Κυρώσεις για Μη Συμμόρφωση

1. Σε περίπτωση που ένα κόμμα παραβιάσει τις διατάξεις περί διαφάνειας ή αποκρύψει στοιχεία οικονομικών οφειλών, η κρατική του χρηματοδότηση:

α. Αναστέλλεται για δύο έτη.

β. Οι υπεύθυνοι υπόκεινται σε ποινικές κυρώσεις.

2. Η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις αποπληρωμής οφειλών θα συνεπάγεται την άμεση αναστολή χρηματοδότησης και την υποχρεωτική είσπραξη των ποσών από τον κρατικό προϋπολογισμό.

Άρθρο 6

Ειδικές Ρυθμίσεις για Υπερχρεωμένα Κόμματα

1. Τα κόμματα που έχουν οφειλές άνω του 50% των ετήσιων εσόδων τους υποχρεούνται να καταθέτουν ετήσιο πλάνο αποπληρωμής.

2. Σε περίπτωση αδυναμίας αποπληρωμής, εφαρμόζονται διαδικασίες εξυγίανσης μέσω ανεξάρτητης επιτροπής.

3. Το Α1 Τμήμα του Αρείου Πάγου δύναται να μην επιτρέψει την κάθοδο σε εκλογικές διαδικασίες για κόμματα που αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

Άρθρο 7**Έναρξη Ισχύος**

Η παρούσα νομοθεσία τίθεται σε ισχύ από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους από την ψήφισή της.

Αθήνα, 15 Ιανουαρίου 2025

Οι Προτείνοντες Βουλευτές

Γεώργιος Μανούσος

Ιωάννης Δημητροκάλλης

Κωνσταντίνος Φλώρος

Διονύσιος Βαλτογιάννης